

Wrocław, 6 grudnia 2019 r.

Szanowni Państwo Dyrektorzy,

w wielu szkołach, zarówno podstawowych jak i ponadpodstawowych, przeprowadzane są próbne egzaminy zewnętrzne, w tym próbne egzaminy maturalne. Jednocześnie do Kuratorium Oświaty we Wrocławiu wpływają liczne sygnały o wystawianiu ocen na podstawie wyników tych egzaminów. Dlatego też zwracam Państwa uwagę na stanowisko Ministerstwa Edukacji Narodowej wyrażone np. w odpowiedzi na interpelację poselską nr 16328 z dnia 6 listopada 2017 r.

W treści wymienionego wyżej dokumentu wskazano, że wyniki egzaminów próbnych „powinny zostać potraktowane jako działania diagnozujące i informujące o poziomie umiejętności i wiadomości uczniów, a przekładanie wyników tych egzaminów na ocenę szkolną, jest nieprawidłowe i nie powinno mieć miejsca”. „Celem tego typu egzaminów jest przede wszystkim przekazanie uczniom (i ich rodzicom) rzetelnej i wartościowej informacji zwrotnej na temat poziomu ich wiadomości i umiejętności, wskazującej na ich słabe oraz mocne strony. Wyniki, jakie uzyskają uczniowie, mają służyć przede wszystkim im samym i ich nauczycielom, pozwalając na odpowiednie skorygowanie procesu przygotowania do właściwego egzaminu, przeprowadzanego w ramach systemu egzaminów zewnętrznych”.

Dodatkowo zwracam uwagę, że ustawa o systemie oświaty (art. 44e) określa dwa rodzaje ocen szkolnych: bieżące i klasyfikacyjne. Różnica polega zarówno na trybie ustalania ocen, jak i ich wpływie na przebieg procesu dydaktycznego. Oceny bieżące są wystawiane w ciągu roku szkolnego i obrazują aktualne postępy i osiągnięcia ucznia w nauce. Charakter podsumowujący mają oceny klasyfikacyjne, które są ustalane okresowo i w określonym w ustawie trybie.

W przypadku, gdy uczeń otrzymuje ocenę z egzaminu próbnego mamy do czynienia z sytuacją, w której wystawiana jest ocena bieżąca w stosunku do treści, które w programie nauczania przedmiotu obejmują kilka lat szkolnych, a zatem okres wykraczający nawet poza ten, który przypisany jest ocenom klasyfikacyjnym. Jednocześnie egzaminy próbne przeprowadzane są w różnych okresach roku szkolnego, także wtedy, kiedy podstawa programowa nie została jeszcze zrealizowana w całości. W takich przypadkach uczeń może być postawiony w sytuacji, gdy będzie musiał odpowiadać na pytania obejmujące treści podstawy programowej, których w szkole nie był jeszcze nauczany.

Podsumowując – „egzamin próbny” należy zakwalifikować jako działanie diagnozujące. Traktowanie jego wyniku jako elementu oceniania bieżącego nie znajduje uzasadnienia w przepisach prawa. Przekładanie wyników tego egzaminu na oceny oraz wpisywanie ich do dziennika lekcyjnego nie powinno mieć miejsca.

DOLNOŚLĄSKI
KURATOR OŚWIATY

Roman Kowalczyk